

Kiezen of de keuze laten?

themadag FODOK
6 maart 2010
Marjolein Buré

kiezen?

# of de keuze laten?

‘kijk, de maan is er al!’
‘maar waar is de zon nou gebleven?’

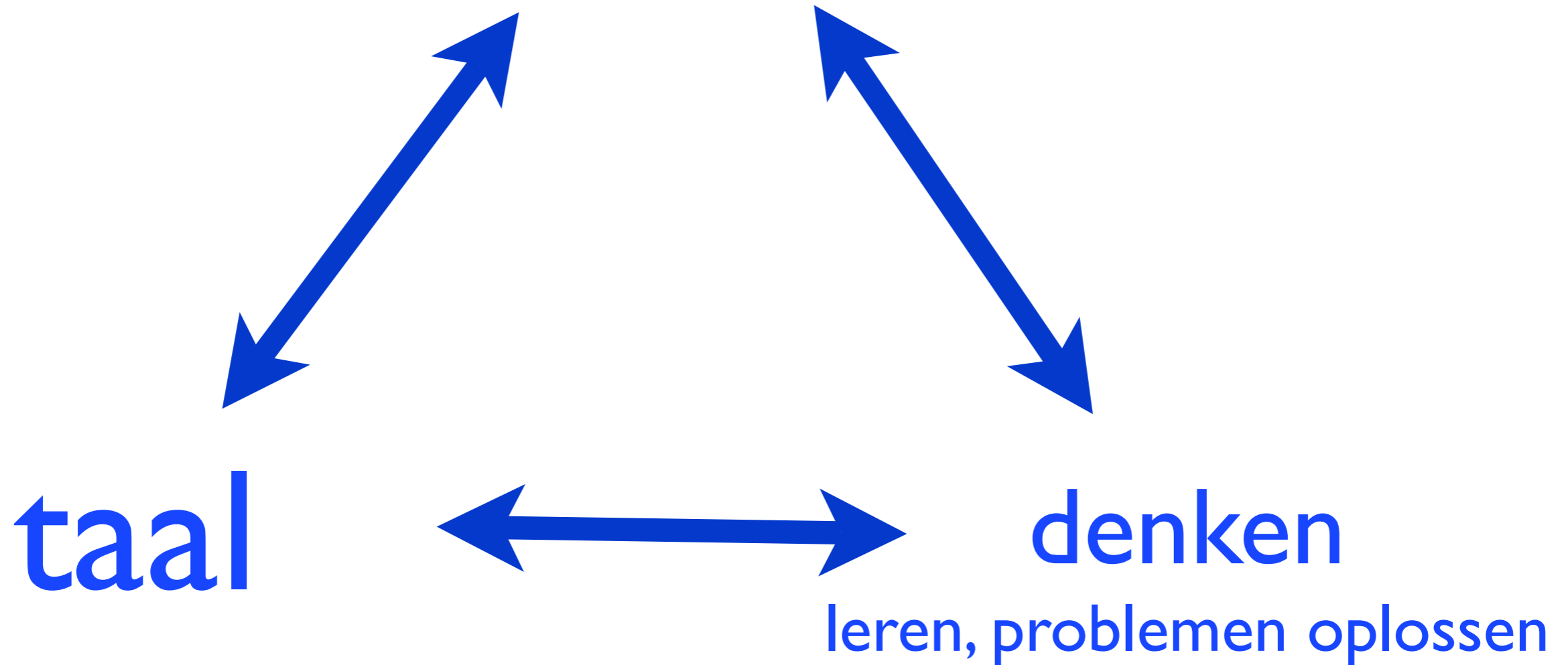

taal

ervaringen

begrijpen, ordenen, delen

Marschark & Everhart (1997)

dus: taal is een middel, geen doel!

Taalontwikkeling

Veel taalaanbod

Toegankelijkheid

Feed back op niveau

Taalvaardige omgeving

Productiegelegenheid

Voldoende 'gelijkwaardige'
kinderen en volwassenen

Karel, brood, wat op?

BROOD WAT OP (gebaar voor 'het is op')

?? (mimiek)

brood op wat jij?

BROOD OP WAT JIJ?

(kijkt naar zijn brood en naar juf)

pindakaas hè, pindakaas op brood!

(*klasse ass*) ***PINDAKAAS PINDAKAAS***

(kijkt weer naar zijn brood en naar juf en naar de klassenassistent en knikt)

(*ander kind*) ***PINDAKAAS PINDAKAAS***

(tegen Jeanine) pas op, brood valt

PAS OP BROOD

(kijkt, pakt haar brood)

Een volgend keertje, toen was ik een klein babytje en toen ging ik ook met jou mee hè?

Ja, dat is al heel lang geleden, dat je een klein babytje was, want nu ben je al vier jaar!

Weet je oma, als wij gaan fietsen, dan ga ik mij goed vasthouden!

Goed zo, want dat kan je wel nu hè, achterop de fiets, dat doe je bij papa ook altijd.

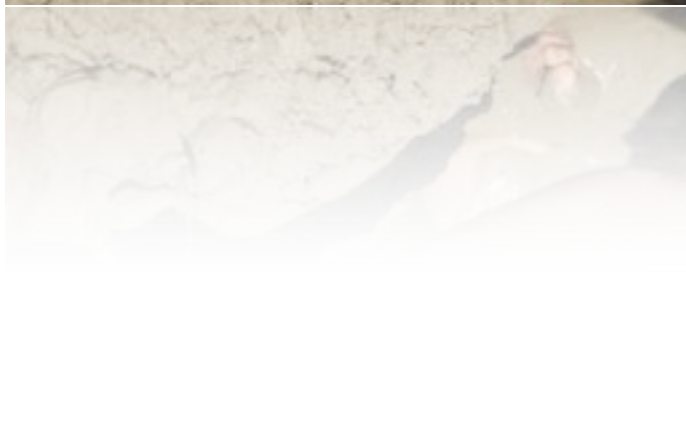
Ik was een keertje bij jullie molen en daar boven.. daar wazze hele kleine gaatjes in en dat vond ik heel eng.

Ja, dat vond je eng, maar oma hield je goed vast, weet je nog?

En toen gingen we weer naar beneden met de trap... weer naar beneden...

ja, dat was geen trap maar een ladder, met die kleine treetjes een laddertje ja

“Gesproken taal en gebarentaal zijn even effectief in voor de ontwikkeling en het onderwijs” (Marschark, 1997)

het gaat erom
WAT
en niet HOE
het gezegd
wordt

praat of gebaar heel veel over

- wat er te zien is
- wat er te horen is
- en waarom er gebeurt wat er gebeurt

en beloon vragen en nieuwsgierigheid!

Nederlands

Nederlandse Gebarentaal

TALLEN: elementen en regels horen bij elkaar

Samenhang tussen elementen weergegeven door
grammatica:
woordjes/gebaren, verbuigingen, volgorde in de zin

verschil NGT-NmG

taal	elementen	regels
NGT	NGT-gebaren	grammatica van NGT
NmG	NL-woorden + NGT-gebaren	grammatica van NL
Nederlands	Nederlandse woorden	grammatica van NL

Nederlands met Gebaren

Samenhang tussen elementen NIET visueel weergegeven

NmG is geen TAAL maar een vorm van het Nederlands

dove en ernstig sh-kinderen
kunnen geen taalsysteem opbouwen
op leeftijdsniveau
door enkel NmG-aanbod

spraakafzien

- 1/3 van de klanken **VOLLEDIG** afleesbaar
- 1/3 slechts gedeeltelijk afleesbaar
- 1/3 **NIET** zichtbaar

ervaren dove volwassene: < 50% zeker!
kinderen: taalverwerven via spraakafzien
onmogelijk

2 jongeren aan het woord

Garandeer voldoende TAALaanbod!
NGT maakt je kind niet lui,
maar geeft het wel meer
mogelijkheden!

vertrouw je kind!

als zij gesproken Nederlands kan leren,
zal zij dat doen,
maar zonder gebaren kan zij niet!

‘kijk, de maan is er al!’
‘maar waar is de zon nou gebleven?’

vertrouw je kind en laat haar de keuze

marjolein.bure@wolmail.nl